

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr.

Wilno, dnia 4 października 1934 r.

1143.-

T r e ś ć n u m e r u :

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Dział, Str.

1. "Rytas" o stosunku Polski do paktu wschodniego.-

I. 1.

K r o n i k a .

2. Współpraca gospodarcza państw bałtyckich.-

" "

3. Wizyty dziennikarzy zagranicznych.-

" "

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

K r o n i k a .

4. Eksport trzody chlewnej do ZSRR.-

II. "

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

5. "Liet.Aidas" o wyborach do samorządów.-

III. 2.

K r o n i k a .

6. Zjazd związku atejtininków-studentów.-

" "

x

x

x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"Rytas" o stosunku Polski do paktu wschodniego. "Rytas" Nr. 224 z 2.X.1934 r. Art. p. t. "Polska a pakt wschodni". Streszczenie:

Długooczekiwana odpowiedź polska w sprawie paktu wschodniego, jak było do przewidzenia, nie zadowolnia ani twórców projektu paktu, ani też wszystkich tych, którzy zainteresowani są w utrzymaniu pokoju w Europie Wschodniej.

W swem oświadczeniu, wręczonem min. Barthou Polska wyraża wątpliwości i nie czyni wyraźnych wniosków. Z odpowiedzi polskiej możnaby więc sądzić, iż rząd polski nie odrzuca ostatecznie paktu wschodniego, a pozostawia otwarte drzwi dla dalszych rokowań.

Francja, która najbardziej interesowała się tem, jakie stanowisko zajmie Polska w sprawie paktu wschodniego, jest z odpowiedzi polskiej niezadowolona. Prasa francuska nie szczędzi Polsce oskarżeń i zarzutów.

Polska prowadzi jednak chytrą politykę. Nie odrzuca ona paktu bezpośrednio. Z drugiej strony, by nie rozgniewać Francji jeszcze bardziej, oświadcza Polska, iż popiera sojusz francusko-polski. Polska swe stanowisko w sprawie paktu wschodniego usprawiedliwia licznymi argumentami. Wyraża ona mianowicie przekonanie, że nie grozi Polsce żadne niebezpieczeństwo wobec zawarcia paktów o nieagresji z Sowietami i Niemcami. Dalej wyraża wiarę w pokojowość Trzeciej Rzeszy, a z drugiej strony niezadowolenie spowodu polityki sowieckiej względem państw bałtyckich, zwłaszcza względem Litwy. Ostatnia wizyta litewskiego ministra S. Zagr. Lozoraitisa w Moskwie i rezultaty jego rozmów powiększyły jeszcze bardziej nieufność rządu polskiego w stosunku do Sowietów. Wreszcie Polska jest niezadowolona ze stworzenia paktu bałtyckiego, który bynajmniej nie zgadza się z jej interesami.

Zaden z przytoczonych powyżej argumentów nie świadczy o zainteresowaniu Polski w utrzymaniu pokoju, o ile nie przyjąć, iż Polska żywi tajne cele. Związek państw bałtyckich nie jest wrogiem Polski, szczególnie, że jego głównym bodźcem utworzenia było wzrastające niebezpieczeństwo hitleryzmu. Nic dziwnego przeto, że taktyka polska jest podejrzana i że ciężkie zarzuty pod adresem Polski mają swe uzasadnienie. Dalsze stanowisko Polski wyjaśni się wtedy, gdy będzie ogłoszona treść oświadczenia polskiego i jego motywy.

K r o n i k a .

W s p ó ł p r a c a g o s p o d a r c z a p a ń s t w b a ł t y c k i c h . "Liet. Aidas" Nr. 224 /X.1934/: Po realizacji politycznego sojuszu państw bałtyckich powstał projekt rozszerzenia ścisłej współpracy gospodarczej w różnych ekonomicznych dziedzinach. W związku z tem przewidziane jest zapraszanie przedstawicieli głównych instytucji gospodarczych Łowy, Litwy i Estonji na perjodyczne narady.

W i z y t y d z i e n n i k a r z y z a g r a n i e z n y c h . Prasa kowieńska /z 2.X.1934/: W ostatnim czasie odwiedziło Litwę szereg dziennikarzy różnych państw. M. in. bawiła w Litwie przed kilku dniami redaktorka działu dyplomatycznego wielkiego dziennika węgierskiego "Magyarsag" p. Ella de Megyery. Poza tem od dłuższego czasu przebywa w Litwie redaktor działu ekonomicznego palestyńskiego dziennika "Davar" p. Ben-Dor. Wreszcie w ciągu paru dni bawił w Kownie, Kłajpedzie i in. miastach Litwy współpracownik kilku pism holenderskich p. Den Doolard.

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

K r o n i k a .

E k s p o r t t r z o d y c h ł e w n e j d o Z S R R . "Liet. Aidas" Nr. 224 /X.1934/: Do dnia 1 października eksportowała Litwa w r. b. do ZSRR 436 wagonów trzody chlewnej. Trzoda wywożona jest w wagonach bezpośrednio do miejsca przeznaczenia w ZSRR bez przeładunku.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"L i e t . A i d a s" o wyborach do samorządów
d ó w "Liet.Aidas" Nr.224 z 2.X.1934 r. Art.p.t."Przed wyborami
do samorządów". Streszczenie:

Wybory do samorządów miejskich zostały już rozpisane. Znaczenie samorządów dla każdego jest zrozumiałe. W związku z tem zarówno państwo, jak obywatele powinni się troszczyć, by samorządy były jak najlepsze.

Do 1931 r. działała na Litwie stara ustawa o samorządach. Na mocy owej ustawy, samorządy opierały się na bezgranicznym wprost parlamentaryzmie i partyjnictwie. Wszędzie rządziły partje. Duch partyjnictwa rozpowszechnił się we wszystkich dziedzinach życia państwowego. W takich warunkach samorządy - rzecz prosta - niewiele mogły zdziałać. W związku z tem niezadowolenie z samorządów było wielkie. Wysuwano niezliczone skargi. Tak np. o błędach i wykroczeniach samorządu kowieńskiego pisano i mówiono niezmiernie dużo. Partyjnictwo uniemożliwiało twórczą pracę.

Ustawa o samorządach z 1931 r. starała się usunąć rozpanoszone ujemne strony samorządów. Ustawa uregulowała wybory do samorządów w ten sposób, by organy samorządowe wybierane były nie przez rozpolitykowane partje, a przez tych, którym więcej zależy na dobrej działalności samorządów.

Życie wykazało, że reforma samorządów z 1931 r. przyniosła dodatnie wyniki. Tak np. w zakresie szkolnictwa osiągnięto rezultaty nader poważne. Przed trzema laty szkoły powszechne posiadały tylko ok.30% własnych lokalów. Obecnie liczba ta wzrosła do 35, a po zakończeniu tegorocznego sezonu budowlanego przewyższy 40%. Najwięcej lokalów szkolnych zbudowano w pow.rakiskim, wilkomierskim, uciańskim i taurogskim. Samorządy poważnie się również troszczą o zdrowie uczniów, uczęszczających do szkół powszechnych. W większości powiatów niema już szkoły, którejby nie odwiedził lekarz.

Wiele też uczyniono w zakresie budowy dróg i mostów. Niedawno jeszcze drogi litewskie, zwłaszcza w okresie deszczów były nie do przebycia. Litwa pod tym względem była bardzo zacofana. Obecnie przybywający z Łotwy goście, powiadają, że drogi na Litwie są lepsze, niż w Łotwie.

Samorządom powierzono również sprawę uporządkowania uzdrowisk. Postęp w tej dziedzinie jest również duży. Miasta i miasteczka litewskie również wykazują znaczne postępy. W wielu miasteczkach wybrukowano ulice, ułożono chodniki, założono parki, skwery, boiska sportowe, a nawet lotniska. W 1931 r. tylko trzy samorządy posiadały elektrownie, które przynosiły poważny dochód. Obecnie posiada elektrownie aż 10 samorządów. 24 samorządy posiadają swe własne rzeźnie i t.d.

Obecnie więc po trzech latach od chwili wprowadzenia nowej ustawy o samorządach rzecz można, iż reforma samorządów w zupełności siebie usprawiedliwiła. Przyniosła ona piękne wyniki. Należy w dalszym ciągu kroczyć po tej samej drodze.

Wybory do samorządów są nader ważnym państwowym i obywatelskim aktem, którego dokonać powinni wszyscy z jak największą powagą i sumiennością.-

K r o n i k a .

Z j a z d z w i ą z k u a t e j t i n i n k ó w s t u d e n -
t ó w .Prasa kowieńska /z 2.X:1934/:Dn.29-30 września przy udziale ok.500 osób /68 delegatów, reszta goście/ odbył się w Kownie zjazd studentów atejtininków.

Jak się wyjaśniło ze sprawozdań złożonych na zjeździe, w okresie sprawozdawczym doszło do wielu rozdzwień między studentami atejtininkami a starszem społeczeństwem katolickiem. M.in. doszło do ostrego konfliktu z b. przywódcą "Darbo federacji" dr.K.Ambrozaitisem, który został obecnie wyeliminowany ze społeczeństwa katolickiego i na którego oczekują 2 sprawy sądowe. Również wśród samych studentów atejtininków zaznaczyła się niezgoda. Niezbyt pomyślnie przedstawia się również sprawa dyscypliny organizacyjnej i sprawy finansowe. Sześć jednostek organizacyjnych, wchodzących w skład związku atejtininków nie udzieliło odpowiedzi na żaden z listów centrali. Składki są wnoszone bardzo opieszale.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WYWIJAJĄCEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"L. i. A. i. d. a. s." o wyborach do samorządów
do w. "L. i. A. i. d. a. s." Nr. 324 z 2. X. 1934 r. Ar. p. t. "Przed wyborami
do samorządów". Straszanie;

Wybory do samorządów miałyby być rozpisane. Znaczenie
nie samorządów dla każdego jest zrozumiałe. W związku z tem zarów-
no państwo, jak obywateli powinni się troszczyć, by samorządy by-
ły jak najliczniejsze.

Do 1931 r. datacja na Litwie stara ustawa o samorządach. Na
mocy owej ustawy, samorządy opierały się na bezpartyjnym wyborze
parlamentaryzmu i partyjności. Wówczas rządali partje. Duch
partyjności rozpowiastali się we wszystkich dziedzinach życia
państwowego. W takich warunkach samorządy - rzecz prosta - niewie-
le mogły zdziałać. W związku z tem niezadowolenie z samorządów było
wielkie. Wywarło niekorzystne skutki. Tak np. o dążeniu i wykrocze-
niu na samorząd kowalewski pisało i mówiono niezmierznie dużo. Zar-
tytułowa uniemożliwiła tworzyć grupę.

Ustawa o samorządach z 1931 r. starała się naprawić rozpano-
szone w tym czasie samorządy. Ustawa uregulowała wybory do samo-
rządów w ten sposób, by organy samorządowe wybierane były nie przez
rozpartyjność partje, a przez tych, którym więcej zależało na dob-
rej datacji samorządów.

Życie wykazało, że reforma samorządów z 1931 r. przykładała
dobrze wyniki. Tak np. w zakresie szkolnictwa osiągnięto rezult-
aty nadzwyczajne. Przed trzema laty szkolnictwo powszechne posiadało
tylko ok. 50% własnych lokalów. Obecnie liczba ta wzrosła do 85%, a
po zakończeniu tegorocznego sezonu budowlanego przewyższy 40%. Naj-
więcej lokalów szkolnych zbudowano w pow. rakijskim, wilkomierskim,
uścienskim i tatarskim. Samorządy powołały się również troszczyć o
zdrówko uczniów, wnosząc im do szkół powozki. W wiekszo-
ści powiatów nie ma już szkoły, którejby nie odwiedził lekarz.

Wiele też uszytniono w zakresie budowy dróg i mostów. Nie ma
no jeszcze drogi litewskiej, wiadomo, że wkrótce będzie. Obecnie
do przebiegającej Litwy pod tym względem było bardzo mało. Obecnie
przebiegająca z Litwy goście powiadają, że drogi na Litwie są lep-
sze, niż w Litwie.

Samorządom powierzono również sprawę upiększania miast i
wsi. Postęp w tej dziedzinie jest również duży. Miasta i miastecz-
ka litewskie również wykazują znaczny postęp. W wielu miastecz-
kach wybrukowano ulice, zbudowano chodniki, założono parki, skwery,
poliska sportowe, a nawet lotniska. W 1931 r. tylko trzy samorządy
posiadały elektryczność. Które przyniosły powagę do nich. Obecnie po-
siada elektryczność aż 10 samorządów. 84 samorządy posiadają two-
żenie elektryczne i t. d.

Obecnie więc po trzech latach od chwili wprowadzenia nowej
ustawy o samorządach rzecz mała. Jeśli reforma samorządów w zupełności
się udzieliła, przyniosła ona piękne wyniki. Należy w
dalszym ciągu kroczyć po tej samej drodze.

Wybory do samorządów są ważnym państwowym i obywatel-
skim aktem. Kierując do nich powinniśmy wszyscy z jak największą powagą
i sumiennością.

K r o t k a .

W sprawie kowalewskiej z 2. X. 1934 r. Nr. 324
ok. 500 osób / 65 delegatów, która goście / odbyła się w Kownie zjazd
samorządów litewskich.

Tak się wyjątkowo zgromadzić zgrupowanych na zjeździe, w okre-
cie przygotowującym do dnia rozdzwienia między studentami
niezależnymi a staraniem społeczeństwem katolickim. N. in. doznało
ostrego konfliktu z B. przewidywanym "Dzień federacji" dr. K. Ambrosia-
nem, który został obecnie wyeliminowany ze społeczeństwa katolickiego
go i na którego została z grupy adwok. Również wśród samych stu-
dentów katolickich zapanowała się niezgoda. Wskazywał pomyślnie
przebiegała się również sprawa dyscypliny organizacyjnej i sprawy
finansowej. Skądś / jednostek organizacyjnych, wchodzących w skład zwiaz-
ku katolickich nie udzieliło odpowiedzi na żaden z listów contro-
li. Wykazał się wnoszone bardzo opieszale.